יט: כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני זבחים

וחוקה כתיב בהו ליעכבו. אפי׳ למאן דאמר (יומא דף ס.) דלא כתיבא חוקה אלא [בבגדים הנעשים] בנגדי לבן בפנים לכל הפחות קידוש דהוי בין בגדי זהב לבגדי לבן ליעכב דלורך פנים כפנים כדאמר שילהי הוליאו לו (שם דף ס:) דקטרת שחפנה קודש שחיטת הפר פסולה דלורך פנים כפנים דמי: **א״ר** הבי **דצפרא נמי.** (ב) תימה מאי קושיא כיון דהוי כמיתה אחי בקל וחומר מיוסב שאינו במיתה ואם עבד חילל וכי תימא מה ליוסב כו׳ וילף מיוסב ומה מהנך ועוד דשם יוסב לא פריך ומאמר מסיע ליה וי״ו אאופתא:

וחברו מסייעו (ג). במסכת תמיד (דף כח. פרק ו מ״ד) משמע דאומו (ד)[שהיה הולך לתרומת הדשן] היה מהלך (ה) יחידי והיהיה פגיגה לו היה שם דבר שהיה מסייעו:

עמידה מן הצד **איכא** ביניייהו. לרבנן לא שמיה עמידה מן הצד וגרלה (ו) כשקורין בתורה אלא לסמוך משום דאמר (רבי) דמגילה פרק הקורא את המגילה עומד (דף כא.) דבתורה בעי עמידה ובירושלמי (ז) נמי אמרינן דאסור לסמוך משום דכשם שעיתה בתורה כך נוהגין אותה בתפילה: **וליתב** מיתיב וליקדש. אלו ישיבה בעזרה אלא סמיכה (ח):

אלא האי (ט) בגשתם מיבעי ליה לכדרב אחא בר יעקב. אף על גב דגיומא משמע דרבי נמי אית ליה דרב אחא בר יעקב דקסבר (א) דתרתי שמע מינה: **ששם מניח תפילין.** הלכך ליכא חליצה ותנא דחליצתיך לאשמועינן דאם המתן אין מולצות משום יתור בגדים הוא דחליצתיך לאשמועינן דלאו בגד הוא: **מכלל שהיא ממאה.** עד עכשיו ומעתה כתיב ביה (ו) ויגזרו ולא יתלו: **אחיה חוקה חוקה.** מה להלן אם עבד חילל אף כאן אם עבד מילל: **כהן גדול כו׳.** כגון (ז) בתמיד עבודות של יום הכפורים דילפינן בסדר יומא (דף לב.) שהוא משנה מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב וצריך לכל חילוף טבילה ושני קידושין מן המקרא אם לא בעבד ולא קדש עבודתו כשרה: **שחרים.** בין ביום הכפורים בין בכל השנה עבודתו פסולה דכילפינן חוקה חוקה ממחוסר בגדים: **דאורייתא.** דכתיב ורחץ את בשרו במים ולבשם. והתם יליף לכולה מילתא: **וחוקה כתיב בהו.** לאחר שגמר כל הפרשה כתיב והיתה להם (ח) לחוקת עולם בחדש השביעי בעשור וגו׳: **אמר קרא ולבשם.** שיהא (ט) הכתוב בלבישה לעבוד דכתיב ילבש ולבשם ולהכי כתיב הכא עכובא למעוטי עכובא דחוקה דלא קיימא אלהי קרא דאחיי בתחילה ולבישה אלא אשאר (שני) דברים האמורים בפרשה: **ואין דבר אחר.** בפסוק זה מעכב: **להכו פניו.** של ר׳ אסי מפני שמתה בסבור טעם הגון שמע: **וי״ו אאופתא כתיבי לך.** כתבתי לך וי״ו על הבקעת אות שאין ניכרת בה (י) מפני שורות הבקעת שמפסיקות בה הפסקות הרבה. לשון אחר השורות עגמן קרי להו ווי״ן שדומין לה. כלומר אין זה טעם לחיבת לאקפויי ל״כ אפילו קדוש של שחרית [של יום״כ] נמי לא לעבד ביה הכא אימעוט ביום הכפורים מולבשם: **ויהיה לכם** (כ) **לחק עולם.** בקידוש כתיב: **בזרעו.** בכהניה הדיוטים דהייניו קידוש שנעשת בניסה בכל הכהנים מעבכא (יא) בתהרן ביום הכפורים הכא חוקה כתיב: **לדורות הוא דכתיב.** לזהרה לנהוג חוקה זו לזרעו אחריו ולאו להיקשא אתא: **שאין בו.** שאין מחזיק מים כשיעור מרגע קידושין: (מ) **משם ואהרן.** תרין ובניו תרין (נ) שלף משה כהן היה בשנעשת ימי המילואים ואע״ג דלא כהנו בכת אחת מיהו קרא להכי מילדים: **מניח ידיו כו׳.** דבעינן ידיו ורגליו (ג) כאחד (ב) ירחצו כדכתיב קרא: **הפלגפה.** דברים ממדת כל אדם לא אפשר לו שלא יפול: **אמר רב יוסף.** הא דרבי יוסי ברבי יהודה כשחמירו מסייעו מחזיק בו שלא יפול: **מאי ביניייהו.** כמאי פליגי: **עמידה מן הצד.** כגון זו שאינו בלא סיוע לרבנן לא הוה עמידה ואנן עמידה בעינן כדמפרש לקמן: **אמר קרא לשרת.** לו בגשתם אל המזבח לשרת אימקה קידוש לשירות: (ד) **אינו צריך לקדש בגילה.** אם לא יצא ולא הסיח דעתו: **צריך לקדש ביום.** כדמסיים מילתיה שהגיעה פוסלת בקידוש ועמוד השחר הוא העושה ליה לקמן בפרק המזבח מקדש (דף פז.): **מפחילא עבודה.** כשהתחיל לעבוד עבודות הללו (ה) ולא הסיח שום דעתו [עד עשרה ימים ונלבד שיהא עומד ושובב]: **דפסק ליה מן העבודה.** אלא שלא הסיח דעתו דלא (ו) מני בה היה עומד ומקריב כי הכא: **דכתיב בגשתם.** וגישה דשחרית גישה אחריתי היא שהרי יש כאן מערבה הדשה: **דכתיב בבואם.** והרי [זה] לא יצא: **אמר** שתיהן כו׳ ביום: **אביי לא ריקנים.** נכנס שלא לעבוד: **דרב אחא בר יעקב.** בסדר יומא: **הכל מודים.** ר״מ ורבנן דפליגי בקידוש שלפני כל טבילה של (מ) טבילות [כ״ע רבנן אמרי] קידש ידיו ורגליו ופסקו רבי מאיר אומר פשט קידש ידיו ורגליו מודים שם בקידוש של אחר טבילה שלובש הבגדים שהוא מחליף ואחר כך מקדש ואינו מקדש כשהוא ערום דכתיב בגשתם ירחלו דאמר רב אחא בר יעקב הכל מודים בקידוש שני כשהוא לבוש מקדש דאמר קרא או בגשתם מי שאינו מחוסר אלא גישה בלבד יצא זה שמחוסר לבישה וגישה להקטיר אשה למה לי מהו

עין משפט נר מצוה

א מיי׳ פ״ה מהלכות מעשה מקדש הלכה כ:
לו ב מיי׳ שם הלכה ז ופרק כ מהלכות מעשה הקרבן הל״ב:
לז ג מיי׳ פרק ה מהלכות מעשה מקדש הלכה טו:
לח ד מיי׳ שם הלכה ג:
לט ה מיי׳ שם הלכה ח:

תורה אור השלם

1. ואם לא תמצא ידך די שה ולקחת שתי תרים או שני בני יונה אחד לעלה ואחד לחטאת וכפר עליהן הכהן וטהרה: ויקרא יב, ח
2. כתנת קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם: ויקרא טז, ד
3. ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימותו והיתה להם חק עולם לו ולזרעו לדרתם:
שמות ל, כא
4. ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו את ידיהם ואת רגליהם:
שמות מ, לא
5. בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה ליהוה:
שמות ל, כ

גליון הש״ס

גמ׳ הוה אמינא אפילו אביאר ר״יקנית. עיין סנהדרין דף פז ע״א תוס׳ ד״ה ולא משום שומחה (שם ע״ב בתוס׳ ד״ה לא) בגליון וכו׳ ובמהרש״ל דף ה ע״ב בתוס׳ ד״ה לבנין וכו׳):

שיטה מקובצת

א רבי דצפרא נמי. (ולפסקה) (ולפסקה) ברבנן לא מגרים בתחוסר בגדים. ד״ה (מתיבו) (מתיבו) דלוכלה לאו דוקא מתחתו לאמרת. כמו כן לא היה דוקא מן לתחתיו (תוס׳ ד״ה) דבר המעכב בריבוי. כגון תמיד של שחרית שבכל יום שהיא נכנסים הדיוטים אבל עבודת יה״כ שהיו נכנס אלא בכהן גדול לבן מעבכ בו: **משה** ואהרן ובניו. ת״ר דמשה היה לו מ״מ סיר המתנה כדי יחיו המילואים, ואח״כ ליכני שיתא דלי כנים היו לאהרן, ר״ל דכבר מתו נדב ואביהוא, ואח״כ יהרו אלעזר ואיתמר ולא שיתאו כיון אחת, כמו יחיו המילואים שיתמה משה לא שיתמה אהרן אחיו אבל אחרים שיתמה אהרן שוב לא שיתמה משה ואח״כ קמשיב לבו ד״, כמו כן ליכני שיתא אמ״ש שנבנו אחריהם לא שיתמו, ר״ל דמשיתו כנים שנים. והרוים תיכן דנאמרתי למילואים נמי שיתמו משה. שהה שיהיהרה הבנוהה בהרון מדמתיב (ויקרא פ. ט) קרב אל המזבח היינו דוקא עבודת הדיוט כגון שבל יכנס הפלר עבודת הדיוט לעמיד [אבל] יחי המילואים אבל עבודות שהיו שוהין בכל יום כגון תמידין וקטורת זה עשה משה בהקדיש (שמות פ. יא) ויכו ראשו לאחר לשרת בגדים אם פס. (ב) ישבל את הטבילה, אלמא הבמתן מי (שבוקס) (שבקיים) אם המתנן דבריהם משה הבלה אם הטבילה, ומאחר יום שבוקס אם המתנן היה מחיר לאם המילואים ומבל בסר עבודת **עמידה** בגן (תוס׳ ד״ה) הצר בר, ותיב״ל נרץ ליחר בכל מקום שלרך עמידה כגון בטבילה והקטרת כתורה אבל יכתוב בלשון דריבעלמי בר. ורי יהודה אמר״ר אם לומר דוקא אבל היה יכול לעבוד כלי מרוכה לא שהה עמידה אבל היכא שהיה יכול לעבוד כלי מרוכה לא שהה עמידה אבל מי שהה עמידה. ומאי לומר לא הוה שוקן כל כך בחתן אלא אבל הדבר שהיה שוקן עליו יכול לא שהה עמידה, ואם לא שהה עמידה. **לאחרה.** מי עמידה לאחר הבחר (תוס׳ ד״ה) **רש״י** ד״ה ששם מניח תפילין ביום ראשון ראשון בגרים הוא ראשון ראשון לאשם ראשון:

ג״ב. ולפי הבני שמר לכל מעשה חליצה צריך לפרש דהיא נוסף קמ״ל דשעדי היה נלאה (שם) (ולילה משום) חליצה. ומסכת מעמע שהיה לבין בשרו. וכן רש״י לשהשמות בין ענין הפילין ובין ענין שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו. (ברש״ס כלל ג סי׳ ד) **אבל** אני אומר להלכה אבל לא למעשה רבותר לדעת של ראש של הבובע. והרע לך. דהא הפילין של יד אין צריך לדעתן על הבשר. אלא בשום דבריהם בהו לך לאות. ודרשי׳ לך לאות ולא לאחר לא הבנים לאות. אבל של ראש אדרבא דבתיב בהו וראו כל עמי הארץ כי שם ה׳ נקרא עליך ויראו מפך. ועוד שהרי שניהו בסגלה פרק הקורא את המגילה עומד הבעשה חפלהו עומד הבעשה סכנה ואין בה מצוה. נהגו על מצחו ועל ידו הרי זו דרך מינות.

ונעמא משום דכתיב לאות על ידכה הבה דבר חוצץ בינו לידו, ודרשינן לכם לאות ולא בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין בשרו. וכן דרשי׳ לשהשמות בין ענין הפילין ובין ענין. (ברש״ס כלל ג סי׳ ד) **אבל** אני אומר להלכה אבל לא למעשה רבותר לדעת של ראש של הבובע. והרע לך. דהא הפילין של יד אין צריך לדעתן על הבשר. אלא בשום דבריהם בהו לך לאות. ודרשי׳ לך לאות ולא לאחר לא הבנים לאות. אבל של ראש אדרבא דבתיב בהו וראו כל עמי הארץ כי שם ה׳ נקרא עליך ויראו מפך. ועוד שהרי שניהו בסגלה פרק הקורא את המגילה עומד הבעשה חפלהו עומד הבעשה סכנה ואין בה מצוה. נהגו על מצחו ועל ידו הרי זו דרך מינות.

אינקלי דעל הבובע. אלא שיש דדוקא הפלה של יד ומשום דכתיב ביה לך לאות. אבל של ראש לא אכיפא לן. ההוא דבמ״ק דעיבוכין (פ״ב דזבחים) לא קשיא דהתם שאני דאיכא מצעמת שהיא מצוה וכצוה מפסקת בפני עצמה, וכעניין שאמר בובחים בפ״ק דבת מינה מחריב [בה] דלאי בת מינה לא מחריב בה (ברש״ס מ״ג סי׳ רפ). ע״כ ועוד קודם

מסורת הש״ס

ששם מניח תפילין. הלכך ליכא חליצה ותנא דחליצתיך לאשמועינן אם המתן אין מולצות משום יתור בגדים הוא דחליצתיך לאשמועינן דלאו בגד הוא: **מכלל שהיא ממאה.** עד עכשיו ומעתה כתיב ביה (ו) ויגזרו ולא יתלו: **אחיה חוקה חוקה.** מה להלן אם עבד חילל אף כאן אם עבד מילל: **כהן גדול כו׳.** כגון (ז) בתמיד עבודות של יום הכפורים דילפינן בסדר יומא (דף לב.) שהוא משנה מבגדי זהב לבגדי לבן ומבגדי לבן לבגדי זהב וצריך לכל חילוף טבילה ושני קידושין מן המקרא אם לא בעבד ולא קדש עבודתו כשרה: **שחרים.** בין ביום הכפורים בין בכל השנה עבודתו פסולה דכילפינן חוקה חוקה ממחוסר בגדים: **דאורייתא.** דכתיב ורחץ את בשרו במים ולבשם. והתם יליף לכולה מילתא: **וחוקה כתיב בהו.** לאחר שגמר כל הפרשה כתיב והיתה להם (ח) לחוקת עולם בחדש השביעי בעשור וגו׳: **אמר קרא ולבשם.** שיהא (ט) הכתוב בלבישה לעבוד דכתיב ילבש ולבשם ולהכי כתיב הכא עכובא למעוטי עכובא דחוקה דלא קיימא אלהי קרא דאחיי בתחילה ולבישה אלא אשאר (שני) דברים האמורים בפרשה: **ואין דבר אחר.** בפסוק זה מעכב: **להכו פניו.** של ר׳ אסי מפני שמתה בסבור טעם הגון שמע: **וי״ו אאופתא כתיבי לך.** כתבתי לך וי״ו על הבקעת אות שאין ניכרת בה (י) מפני שורות הבקעת שמפסיקות בה הפסקות הרבה. לשון אחר השורות עגמן קרי להו ווי״ן שדומין לה. כלומר אין זה טעם לחיבת לאקפויי ל״כ אפילו קדוש של שחרית [של יום״כ] נמי לא לעבד ביה הכא אימעוט ביום הכפורים מולבשם: **ויהיה לכם** (כ) **לחק עולם.** בקידוש כתיב: **בזרעו.** בכהניה הדיוטים דהייניו קידוש שנעשת בניסה בכל הכהנים מעבכא (יא) בתהרן ביום הכפורים הכא חוקה כתיב: **לדורות הוא דכתיב.** לזהרה לנהוג חוקה זו לזרעו אחריו ולאו להיקשא אתא: **שאין בו.** שאין מחזיק מים כשיעור מרגע קידושין: (מ) **משם ואהרן.** תרין ובניו תרין (נ) שלף משה כהן היה בשנעשת ימי המילואים ואע״ג דלא כהנו בכת אחת מיהו קרא להכי מילדים: **מניח ידיו כו׳.** דבעינן ידיו ורגליו (ג) כאחד (ב) ירחצו כדכתיב קרא: **הפלגפה.** דברים ממדת כל אדם לא אפשר לו שלא יפול: **אמר רב יוסף.** הא דרבי יוסי ברבי יהודה כשחמירו מסייעו מחזיק בו שלא יפול: **מאי ביניייהו.** כמאי פליגי: **עמידה מן הצד.** כגון זו שאינו בלא סיוע לרבנן לא הוה עמידה ואנן עמידה בעינן כדמפרש לקמן: **אמר קרא לשרת.** לו בגשתם אל המזבח לשרת אימקה קידוש לשירות: (ד) **אינו צריך לקדש בגילה.** אם לא יצא ולא הסיח דעתו: **צריך לקדש ביום.** כדמסיים מילתיה שהגיעה פוסלת בקידוש ועמוד השחר הוא העושה ליה לקמן בפרק המזבח מקדש (דף פז.): **מפחילא עבודה.** כשהתחיל לעבוד עבודות הללו (ה) ולא הסיח שום דעתו [עד עשרה ימים ונלבד שיהא עומד ושובב]: **דפסק ליה מן העבודה.** אלא שלא הסיח דעתו דלא (ו) מני בה היה עומד ומקריב כי הכא: **דכתיב בגשתם.** וגישה דשחרית גישה אחריתי היא שהרי יש כאן מערבה הדשה: **דכתיב בבואם.** והרי [זה] לא יצא: **אמר** שתיהן כו׳ ביום: **אביי לא ריקנים.** נכנס שלא לעבוד: **דרב אחא בר יעקב.** בסדר יומא: **הכל מודים.** ר״מ ורבנן דפליגי בקידוש שלפני כל טבילה של (מ) טבילות [כ״ע רבנן אמרי] קידש ידיו ורגליו ופסקו רבי מאיר אומר פשט קידש ידיו ורגליו מודים שם בקידוש של אחר טבילה שלובש הבגדים שהוא מחליף ואחר כך מקדש ואינו מקדש כשהוא ערום דכתיב בגשתם ירחלו דאמר רב אחא בר יעקב הכל מודים בקידוש שני כשהוא לבוש מקדש דאמר קרא או בגשתם מי שאינו מחוסר אלא גישה בלבד יצא זה שמחוסר לבישה וגישה להקטיר אשה למה לי

(ב) [כמות עד: סנהדרין פב:], (ג) לעיל יח., (ד) יומא לו: תר׳ יומא פ״ל תר״ו תר׳ מנחות פ״א ה״ו ע״ש. (ה) יומא יט. ל. פ״ב ה״ו. (ו) חולין עח. (ז) לקמן כא:, (ח) תר׳ מנחות שם. (ט) ירושי׳ יומא פ״ב ה״א כהרע״ו. (י) פסחים כ: תר׳ יומא פ״ל תר״ו תר׳ מנחות פ״א ה״ז. (כ) יומא לב:, (ל) ויקרא כב ב. (מ) ע״י צ״ק. (נ) לקמן קא., (ס) עי׳ צ״ק. (ע) מגילה פ״ד ה״א. (פ) [וע״ל ריטב״א כתו׳ יומא כה. ד״ה אלין]:

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ששם מניח תפילין: (ב) תס״ד ד״ה והיתה לכם חק עולם: (ג) ד״ה מנים וכו׳ כאחת כדכתיב קרא ירחלו: ס״ד: (ד) ד״ה מיט. ג״ב מר לקמן כתף כ ע״ב:

מוסף רש״י

הנעשה קידושין. ידיו ורגליו מן הכיור (יומא לא:): ד״ה **אאופתא** כתבי לך. כלומר טעם שאינו נכון קאמר כמו שהוכר ד״ה על הבקעת ובלה מוכחת לפרקים מפני שיש הבקעת שהן עשין הרבלין חרלין ואינה אלנה. לשון אחר אותן חרלין קרי ד״ה (חולין סו:) **הפלגה.** יותר מדאי אמרת (בכורות מז.):

שינויי נוסחאות

א) גר׳ דהיה בגדם כתתבו׳ מחוסר בגדים קודם מחוסר כפורים. ועי׳ תוס׳ ד״ה (יומא לא.) ועי׳ בס״ג נעיל טו ע״ב אות ד: **ב**) **ההוא** בדבה לדוגמת (כריתות) ועי׳ הקר״ס: **ג**) ר״ת שאין מחוויק כדי (יומא ע.) ולקמן כא ע״ב אותה לגלמעמ. וכ״מ מרש״י: **ד**) ר״ת ושתי רגליו זו כו׳ והשאר ליתא (בריש) **ה**) ל״ל **דרב אחא** (מוגרס שיש): **ו**) שלשה. כ״ה בתוס׳ דמנחות וכ״ג דהא ל״ה אלא לישון יותר מג׳ ימים ושינה מעשלת לפקל (ר״ש). ועי׳ קר״ל לקמן כ ע״א לתודיה מיתבי: **ז**) תיבה כגון ליתא בכתה״ ושמרי״: **ח**) ל״ל לבם. וכ״ה בכ״ה: **ט**) ל״ל שנה שמרים: **י**) תיבה בה ומתקן (שיש): **יא**) מעבבא בי (שיש): **יב**) באחד ירחצו ומתקן, ול״ל בחדא רחיצה שיש וכתבוה: **יג**) ל״ל הלילה. ציר״ן: **יד**) **דהא לא** (בתחיי): **טו**) **על** כל גישה ל״ל שיש: **טז**) **של** חמש שבילות (שיש): **יז**) **טפייעו לקדש** (שיש) **דאותר שהלך לתרום המובח היה מהלך יחידי ודוד מקדש ידיו ורגליו הוהיא פליגי אי היה שום דבר בר׳ ציר״ן: הולך יחידי ושמא הוהיא פליגא כל״ל (שיש): **יח**) **ונראה** דצריך להזהיר בשעה שקורין בתורה ל״ל (שיש): **כ**) **היתה** דאי נמתקן (שיש): **כא**) ל״ל **קסבר** (שיש):

ליקוטים

שייך לעמוד קודם

שעדי היה **נראה** בין ציץ ובר. ושאשאלם אם יכול אדם להניח תפילין בזרועו או בראשי על דבר חוצץ. דע שצריך שלא יהא דבר חוצץ בין תפילין לראשו ובין תפילין לזרוע. דאמרינן בס״ב דזבחים תפילין מהו שיתצע בין נופו לבגדי דבגדי כהונה כתיב לכבוד על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין בשרו וכתיב ושמת הבעונות על ראשו שלא יהא דבר חוצץ בינו ובין ראשו. ומיירי התם בבריתא דכהנים בעבודתם מסורין מן התפילין. ואי סיד שאין חוצצה פוסלת בתפילין יגיה התפילין על הבעונות ועל הזרוע על הכתונת.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com